

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 17P/81/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113232203
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2015:2113232203.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. M. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom: A. práce, sociálnych vecí a rodiny C., C. R., dieťa rodičov - matky: I. C. S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, zastúpená: N. Jozef Cako, advokát, Š. Moyzesa 25, Trnava, a otca: I. C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, XXX XX R., zastúpený: JUDr. Roman Gese, advokát, Nám. Sv. Michala 6, Hlohovec, o návrhu navrhovateľa: D. I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, zastúpený: JUDr. Jozef Cako, advokát, Š. Moyzesa 25, Trnava, o vyslovenie osvojitelnosti a o osvojenie maloletej, takto

rozhodol:

I. Maloletá G. M. I., narodená dňa XX.XX.XXXX, v U., Q. M., sa stáva dňom právoplatnosti tohto rozsudku o s v o j e n k y ň o u V. D. I. Y., rodeného Y., narodeného dňa XX.XX.XXXX, bytom S. č. XXX.

II. Osvojenkyňa bude mať po osvojení p r i e z v i s k o „I.“.

III. Osvojiteľ V. D. I. Y., rodený Y., narodený dňa XX.XX.XXXX, syn otca D. Y. a matky I. Y., rodenej Y., bude z a p í s a n ý namiesto otca v knihe narodení matričného úradu I. D. G. M. - B. matrika, zväzok H. ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XXX.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 17.11.2013, doručeným Okresnému súdu Trnava dňa 26.11.2013, domáhal vydania rozhodnutia o osvojení maloletej. Svoj návrh odôvodnil tým, že je manželom matky maloletej, pričom manželstvo uzavreli dňa 25.02.2006. V roku 2004 podal biologický otec maloletej návrh na rozvod, konanie bolo vedené pod sp.zn. 24C/56/04, rozsudok o rozvode nadobudol právoplatnosť dňa 22.09.2004. S matkou maloletej žijú v spoločnej domácnosti od augusta 2004. Žije s nimi aj maloletá. Spolu s manželkou sa navrhovateľ podieľa na jej výchove, má k nej blízky citový vzťah, zabezpečuje jej potreby spolu s potrebami rodiny ako celku. Aj maloletá má k nemu veľmi dobrý vzťah, rešpektuje ho a s ohľadom na jej vek a najmä na dĺžku ich spolužitia ho považuje za svojho otca a tak ho aj oslovuje. Navrhovateľ sa tiež cíti a správa ako jej otec. Z ich manželstva sa narodilo jedno dieťa - M. R. I.. So G. M. má vrúcny súrodenecký vzťah, je pre ňu ako staršia sestra veľkým vzorom. Maloletá je zdravá, nie sú s ňou žiadne výchovné problémy, má problémy s učením, patrí k integrovaným žiakom. Po deväťročnej skúsenosti v tejto problematike má maloletá veľmi dobré výsledky aj vďaka navrhovateľovi a matke maloletej, dokonca bola prijatá na G. odbornú školu s maturitou. Matka maloletej s osvojením súhlasí. Zdravotný stav navrhovateľa je veľmi dobrý. Pracuje ako výkonný riaditeľ, jeho mesačný príjem je približne 700,00 eur. Spolu s manželkou bývajú v rodinnom dome, kde má maloletá vytvorené všetky podmienky pre riadny vývin a jej záujmy. Otec maloletej si založil novú rodinu a so svojou manželkou má ďalšie dve deti. S matkou maloletej ani s maloletou sa dlhšiu dobu nestýka. Pri stretnutí s navrhovateľom

ohľadom problematiky osvojenia maloletej svoj konkrétny názor nevyjadril. Pri rozhovore s maloletou, ktorá mu vysvetlila situáciu a aj svoj názor na osvojenie a hlavne jej súhlas s osvojením, pretože za svojho otca považuje navrhovateľa, ju požiadal, aby sa ešte rozhodla. Pričom ona mu povedala, že je rozhodnutá, na čo však opäť nereagoval. Táto situácia sa odohrala na jar roku 2012, odvtedy maloletú, jej matku ani navrhovateľa nekontaktoval. Navrhovateľ má za to, že osvojenie maloletej je v jej záujme, pretože sa ním faktický status, ktorý maloletá pozná a považuje za reálny, zmení aj na status právny. Oficiálne sa tým vytvorí úplné rodinné prostredie, ktoré jej bude zaručovať riadnu výchovu.

Otcovi bol návrh doručený dňa 30.12.2013, k tomuto sa písomne nevyjadril; vyjadril sa na pojednávaníach v tom zmysle, že s osvojením maloletej navrhovateľom nesúhlasí. Voči maloletej si pravidelne, dobrovoľne a riadne plní vyživovaciu povinnosť. Od roku 2004 mu bolo permanentne bránené v styku s maloletou dcérou. Jedenkrát sa s ňou stretol až v roku 2012. Je s maloletou v styku iba cez Facebook, ktorý účet je vedený na jeho manželku. Podal aj návrh na úpravu styku na základe toho, že mu nebol styk umožňovaný, avšak bolo mu povedané, že by musel ísť na políciu pri realizácii tohto styku, a pretože to nechcel riešiť takýmto spôsobom, tak zobral návrh späť. Maloletá, keď sa s ňou stretol, sa vyjadrila, že sa s ním nechce stykať, na jeho telefonáty mu neodpovedá, ani na SMS-ky. Má za to, že je nevhodné v tomto veku rozhodovať o osvojení, nakoľko maloletá bude za krátky čas plnoletou.

Matka maloletej s osvojením maloletej navrhovateľom vyslovila súhlas. Ďalej uviedla, že maloletá za svojho otca považuje navrhovateľa. O svojom otcovi hovorí ako o biologickom otcovi, avšak vníma ju ako aj navrhovateľa za svoju kompletnú rodinu. Matka jej vysvetlila, že jej biologickým otcom je jej otec, a keby to chcela inak, je potrebný tento návrh. Už desať rokov žije maloletá s nimi v spoločnej domácnosti, má dobrý vzťah aj so svojou nevlastnou dcérou M..

Kolíznym opatrovníkom uviedol, že s osvojením maloletej navrhovateľom súhlasí. Maloletá sa nevyjadrila, že by rodičia maloletej M., ktorá je jej nevlastnou sestrou, robili medzi nimi rozdiely. Od jari 2012 sa otec s maloletou nekontaktoval. Keď hovorili s maloletou, táto sa vyjadrila, že nemá zakázaný styk s otcom, avšak sama maloletá nevytvára snahu na realizovanie tohto styku a ani otec neprejavuje túto snahu. Uvádza, že otec riadne platí výživné, nedáva jej darčeky, neposiela SMS-ky. Navrhovateľa oslovuje otec, páči sa jej tento vzťah s ním, nepociťuje potrebu kontaktovať sa s biologickým otcom.

Maloletá uviedla, že súhlasí s tým, aby bola navrhovateľom osvojená, pretože s ním žije dlho a dobre sa o ňu stará. A chce žiť v kompletnej rodine, ktorú tvorí navrhovateľ a jej matka. Uviedla, že so svojim biologickým otcom často nebola, aj keď boli jej rodičia manželia. Po rozvode manželstva jej rodičov nejavi o ňu otec záujem. Ona si myslela, že sa bude s ňou kontaktovať a bude jej dávať aj darčeky, avšak ten na ňu zabudol a oženil sa s inou ženou. Keď sa v roku 2012 s ním stretla, povedal jej, aby si to rozmyslela s osvojením, nevysvetlil jej, prečo sa s ňou nestýkal.

Uznesením č.k. 17P/81/2013-33 zo dňa 30.01.2014 súd začal bez návrhu konanie o vyslovenie osvojitelnosti maloletej a zároveň prerušil konanie vo veci sp.zn. 17P/81/2013 do právoplatného ukončenia konania o vyslovenie osvojitelnosti maloletej.

Konanie o vyslovenie osvojitelnosti bolo zapísané pod sp.zn. 17P/7/2014. V uvedenom konaní rozhodol súd rozsudkom č.k. 17P/7/2014-92 zo dňa 09.09.2014, ktorým rozhodol, že maloletá nie je osvojitelná. Na základe odvolania podaného matkou a kolíznym opatrovníkom rozhodoval vo veci odvolací súd, ktorý uznesením č.k. 26CoP/32/2014-127 zo dňa 17.02.2015 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s pokynom na opätovné vykonanie dokazovania ohľadom kvalifikovaného záujmu o maloletú zo strany otca, ak aj okolností, ktoré prípadne bránili otcovi prejavíť o dieťa skutočný záujem.

Súd dospel k záveru, že z dôvodu zachovania zásady hospodárnosti konania je dôvodné, aby boli konania sp.zn. 17P/81/2013 a sp.zn. 17P/7/2014 spojené na spoločné konanie, keď ide o konania, ktoré spolu súvisia a dokazovanie v oboch veciach je možné vykonať súčasne, pričom posúdenie potreby súhlasu otca k osvojeniu je predbežnou otázkou, ktorú nie je potrebné riešiť samostatným výrokom, ale bude možné priamo rozhodnúť buď o osvojení maloletej alebo o zamietnutí návrhu. Za týmto účelom rozhodol o pokračovaní v konaní sp.zn. 17P/81/2013 uznesením č.k. 17P/81/2013-45 zo dňa 27.03.2015, a následne bolo vydané uznesenie č.k. 17P/81/2013-46 zo dňa 27.04.2015 o spojení uvedených konaní do spoločného konania prebiehajúceho pod sp.zn. 17P/81/2013.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, otca maloletej, matky maloletej, maloletej, kolízneho opatrovníka, výsluchom svedkov, oboznámením s obsahom spisu sp.zn. 17P/81/2013, z neho návrhom zo dňa 17.11.2013, sobášnym listom navrhovateľa a matky maloletej, rodným listom maloletej, rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 24C/56/2004 zo dňa 20.08.2004, lekársnym nálezom zo dňa 30.01.2013, posudkom zo dňa 29.01.2014, správou kolízneho opatrovníka zo dňa 28.01.2014, vyjadrením navrhovateľa zo dňa 12.02.2014, lustráciou navrhovateľa v Registri trestov a Registri priestupkov, potvrdením G. v R. zo dňa 01.06.2015, potvrdením ZŠ s MŠ S. zo dňa 01.06.2015, potvrdením lekára maloletej zo dňa 01.06.2015, fotokópiami fotografií, oboznámením sa s obsahom spisu sp.zn. 17P/2/2014, z neho vyjadrením otca zo dňa 18.03.2014 s prílohami - výpismi z účtu, komunikáciou na Facebooku, stanoviskom matky zo dňa 26.03.2014, uznesením ORPZ ČVS:ORP-989/4-OSV-TT-2005Sa zo dňa 18.04.2005, uznesením OP TT č.k. 3Pv 426/05-6 zo dňa 13.09.2005, návrhom na rozvod, vyjadrením otca zo dňa 10.04.2014, vyjadrením kolízneho opatrovníka zo dňa 08.04.2014, stanoviskom matky zo dňa 17.04.2014, vyjadrením matky zo dňa 09.06.2014, úradným záznamom zo dňa 23.07.2014, odvolaním kolízneho opatrovníka zo dňa 06.10.2014, úradným záznamom zo dňa 19.09.2014 a 03.10.2014, odvolaním matky zo dňa 06.10.2014, vyjadrením matky zo dňa 22.10.2014, vyjadrením otca zo dňa 22.10.2014, obsahom spisu sp.zn. 26P/83/2005, 24C/56/2004 a zistil nasledovný skutkový stav:

Z rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 24C/56/2004 zo dňa 20.08.2004 vyplýva, že manželstvo matky a otca maloletej bolo právoplatne rozvedené dňa 22.09.2004, pričom súd zároveň schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej bola maloletá zverená do výchovy matky a otec sa zaviazal platiť na maloletú bežné výživné v sume 6.000,00 Sk. Styk otca s maloletou súd neupravoval.

Z uznesenia ORPZ v Trnave ČVS: ORP-989/4-OSV-TT-2005 Sa zo dňa 18.04.2005 vyplýva, že bolo začaté trestné stíhanie vo veci zanedbania povinnej výživy zo strany otca k maloletej za obdobie od januára 2004 do apríla 2005. Z uznesenia Okresnej prokuratúry Trnava sp.zn. 3 Pv 426/05-6 zo dňa 13.09.2005 súd zistil, že trestné stíhanie voči otcovi bolo zastavené, pretože zanikla trestnosť činu, a to z dôvodu účinnej ľútosti, keď otec zameškané výživné uhradil dňa 05.08.2005.

Z pripojeného spisu sp.zn. 26P/83/2005 vyplýva, že otec dňa 02.05.2005 podal na súd návrh na úpravu styku otca s maloletou, ktorý odôvodnil tým, že od rozvodu boli s matkou do určitej miery schopní sa dohodnúť na styku s dcérou, avšak od februára 2005 mu matka v plnej miere bráni v styku s dcérou. Žiadal úpravu bežného styku každý páry víkend, dva týždne počas letných prázdnin, päť dní počas zimných prázdnin, počas jarných prázdnin každý páry rok. Tento návrh vzal otec na pojednávaní dňa 09.12.2005 späť so zdôvodnením, že s dcérou sa nestretávajú, pretože s ním nechce ísť, povedala mu to niekoľkokrát. Domnieva sa, že by mu nepomohlo, keby bol súdom upravený styk, pretože dcéru nútiť do stretávania nechce a nevie si predstaviť, že by žiadal o výkon súdneho rozhodnutia. Úprava styku by nikomu nepomohla.

Z vytlačenej komunikácie na Facebook-u súd zistil, že z konta súčasnej manželky otca boli maloletej odoslané správy dňa 24.01.2011, 23.01.2012, 03.02.2012, 13.03.2012 a 25.08.2013, z toho správy zo dňa 24.01.2011, 23.01.2012, 25.08.2013 boli písané aj otcovi a správy zo dňa 03.02.2012 a 13.03.2012 jeho manželkou.

Z potvrdenia F. S. zo dňa 01.06.2015 vyplýva, že maloletá navštevovala uvedenú školu od školského roku 2007/2008 ako žiačka štvrtého ročníka do školského roku 2012/2013, kedy ukončila deväťročnú povinnú školskú dochádzku. Počas štúdia na ich škole komunikovala škola s matkou a jej manželom. Biologický otec sa o výchovno - vzdelávacie výsledky nezaujímal. Nezúčastňoval sa ani celoškolských, ani triednych rodičovských združení.

Z potvrdenia G. v R. zo dňa 01.06.2015 vyplýva, že o študijné výsledky maloletej sa u triednej učiteľky zaujímajú a triednych aktívov sa pravidelne zúčastňujú matka maloletej a jej manžel. Otec maloletej G. nekontaktoval, na škole sa o študijné výsledky maloletej sa nezaujímal.

Z potvrdenia lekára maloletej zo dňa 01.06.2015 vyplýva, že otec maloletej sa k uvedenému dňu nezaujímal ani neinformoval o zdravotný stav maloletej počas celého obdobia zdravotníckej starostlivosti na ich ambulancii.

Zo sobášneho listu z 28.02.2006 mal súd preukázané, že matka maloletej dňa 25.02.2006 uzavrela manželstvo s navrhovateľom.

Navrhovateľ pri výsluchu účastníka uviedol, že jeho vzťah s maloletou je harmonický, nerobí žiadne rozdiely medzi maloletou a spoločnou dcérou s matkou maloletej. Návrh na osvojenie nepodal skôr, pretože čakal, aby dieťa dozrelo, je to rozhodnutie ktoré je nemenné.

Pri výsluchu účastníka konania matka uviedla, že odkedy bolo voči otcovi zastavené trestné stíhanie, chodí výživné pravidelne každý mesiac na základe trvalého príkazu, pôvodne vo výške 6.000,- Sk, t.č. 199,16 eura, platil výživné, ktoré mal dané súdom, viac nezaplatil nič. Podľa jej názoru, styk otca s maloletou nie je žiadny, maximálne jedna SMS za rok, a to tiež len tento rok a minulý rok, tieto SMS-ky boli poslané otcom po tom, čo sa s ním maloletá z vlastnej iniciatívy stretla za účelom jeho súhlasu k osvojeniu. Medzi otcom a matkou bola dohoda o tom, že s maloletou sa bude otec stretávať vtedy, keď maloletá bude chcieť, že to nechajú na ňu. Boli aj naplánované stretnutia, ktoré sa však pre pracovnú zaneprázdnenosť zo strany otca neuskutočnili, vtedy si museli s maloletou robiť náhradný program. Po tých 10-tich rokoch podľa matky nastal taký stav, že je ťažké dobehnúť odcudzenie medzi otcom a maloletou. K stretávaniu s otcom ju nechcela nútiť a stojí si za tým, že jej v styku nebránila. Teraz jej maloletá tvrdí, že nechce žiadne telefonáty a SMS-ky.

Otec pri výsluchu účastníka konania uviedol, že s maloletou sa kontaktoval cez Facebook preto, že telefónne číslo na ňu nemal funkčné. Cez Facebook sa nekontaktoval osobne, ale cez manželku, nakoľko on nemá facebookové konto. Stretnutia, ktoré sa uskutočnili asi dva až tri roky dozadu a týkali sa osvojenia, sa uskutočnili z iniciatívy navrhovateľa, ktorý mu telefonoval. Otec osobne si myslí, že vzťah medzi ním a maloletou sa môže napraviť. Myslí si, že rozhodnutie 5-6 ročného dieťaťa ohľadom stretávania sa s niektorým z rodičov, nemôže byť jeho rozhodnutím. Keď mala maloletá 7 až 10 rokov prehadzovali darčeky cez múr, nakoľko sa nevedeli dostať do vnútra; či ich dostala, nevie. Vždy keď sa stretli na pešej zóne jej hovorili o tom, že by sa mohli stretnúť, ona však nemala záujem. S osvojením nesúhlasí a nesúhlasí ani s takýmto psychickým tlakom na dieťa. Otec tiež uviedol, že maloletá prijíma jednostranné stanoviská a podávané skutočnosti iba zo strany matky. Túto stratil v roku 2004, avšak stále bude jeho dcérou. Záleží mu na tom, aby bola spokojná. Rozhodnutie o tom, či chce byť jeho dcérou, chcel nechať na nej po nadobudnutí plnoletosti, teda na 18. rok veku. Prekvapuje ho, že bol podaný tento návrh, čo je pre maloletú stresový faktor. Dal súhlas na zmenu priezviska maloletej, takže z tohto ohľadu nemôžu byť v škole na ňu vyvíjané nejaké nátlaky. Otec ďalej poukazoval na to, že účelom osvojenia je vytvoriť výchovné prostredie pre dieťa, pričom maloletá výchovné prostredie má, a teda nevidí zmysel v osvojení a zároveň poukazuje na to, že sa maloletá blíži k veku dospelosti, kedy osvojenie rovnako stráca význam. Po rozvoze boli s maloletou v dobrom kontakte, v podstate sa videli každý druhý víkend, videli sa aj cez týždeň, mohol maloletú vodiť aj do škôlky a prípravky. Od nástupu maloletej do prvej triedy ZŠ až doposiaľ sa nestretávali, stretnutia, ktoré sa uskutočnili, sú obsiahnuté v spise. Vtedy podal návrh na úpravu styku s maloletou. Následne vzal návrh späť, nakoľko nechcel chodiť s maloletou pod nejakým dohľadom. Po vzatí návrhu späť sa styk nerealizoval. V aute mu povedala, že už sa so ním nechce stretávať, mala vtedy 7 rokov. Otec si myslí, že to nebolo jej rozhodnutie, ale rozhodnutie matky. On v tom čase nenavštívil ani psychológa, ani sociálneho pracovníka. Do školy sa nechodil informovať na výsledky maloletej. Ani u lekára sa neinformoval na zdravotný stav maloletej. Niekedy sa zastavil pri dome maloletej, kde na Mikuláša prehadzoval darčeky, prípadne ich zavesil na bránu, čoho bola účastná jeho manželka. Od matky nikdy nedostal žiadnu informáciu, ako sa maloletej darí, nebol informovaný o jej zdravotnom stave. Od posledného rozhodnutia súdu sa s maloletou kontaktoval cez Facebook a cez mobil. Maloletá sa nechcela stretnúť. Od posledného pojednávania stretol maloletú v meste s kamarátkou, tejto sa prihovril, ale odignorovala ho.

Maloletá na pojednávaní uviedla, že otec sa s ňou 10 rokov nestretával, nezaujímal sa o ňu a teraz si zmyslí, že má dcéru. Ďalej uviedla, že keď jej otec navrhoval, aby sa stretli, ona sa stretnúť nechcela, pretože si nemajú čo povedať. Ani predtým si nemali čo povedať. Častejšie sa stretávali, keď bola ešte malá. Nepamätá si, či jej poslal nejaké darčeky. Pokiaľ ide o stretnutie v Optike, ona nebola vnútri, išla len okolo, zavolała ju otcova manželka, ktorá bola s dcérou, pričom maloletá sa pri nich ani nepristavila. V auguste 2014 jej otec poslal SMS-ku, či nechce ísť do ZOO do Zlínu, čo jej bolo smiešne, nakoľko má 17 rokov a aj to, že jej otec napísal po 10-tich rokoch. Nestretla sa s otcom tak, že by si padli do objatia, stretli sa len ohľadom osvojenia. Osvojenie bol nápad maloletej, pretože by chcela žiť v plnohodnotnej

rodine s navrhovateľom, mamou a sestrou. Keby jej otec navrhol nejaké stretnutia, ona by sa s ním nestretávala.

Podľa § 181 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), účastníkmi konania sú osvojované dieťa, jeho rodičia, prípadne poručník, osvojiteľ a jeho manžel.

Podľa § 181 ods. 5 OSP, o osvojení rozhodne súd bez zbytočného odkladu, najneskôr do jedného roka od podania návrhu na osvojenie. Konanie možno predĺžiť, len ak z objektívnych príčin nemožno vykonať dôkazy.

Podľa § 182 ods. 1 OSP, osvojované dieťa súd vyslúchne, len ak toto dieťa je schopné pochopiť význam osvojenia a výsluch nie je v rozpore s jeho záujmom. Ak sa nemá osvojované dieťa vyslúchnuť, nepredvoláva sa na pojednávanie.

Podľa § 182 ods. 2 OSP, ostatných účastníkov musí súd vždy vyslúchnuť, a to podľa možnosti osobne.

Podľa § 183 ods. 1 a 2 OSP, na základe lekárskeho vyšetrenia súd zistí, či sa zdravotný stav osvojovaného dieťaťa i osvojiteľa neprieči účelu osvojenia. S výsledkami vyšetrenia súd oboznámi účastníkov. Účastníkov súd poučí o význame osvojenia z hľadiska záujmu spoločnosti i z hľadiska záujmu osvojovaného dieťaťa, ako aj o tom, aké povinnosti má osvojiteľ.

Podľa § 184 OSP, v rozsudku, ktorým sa vyslovuje osvojenie, súd uvedie i priezvisko, ktoré bude osvojenec mať.

Podľa § 97 ods. 1 a 2 Zákona o rodine (ďalej len „ZR“), osvojením vzniká medzi osvojiteľom a osvojencom rovnaký vzťah, aký je medzi rodičmi a deťmi. Medzi osvojencom a príbuznými osvojiteľa vzniká osvojením príbuzenský vzťah. Osvojitelia majú pri výchove detí rovnakú zodpovednosť a rovnaké práva a povinnosti ako rodičia. O osvojení rozhoduje súd na návrh osvojiteľa.

Podľa § 98 ZR, osvojiteľom sa môže stať len fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, je zapísaná do zoznamu žiadateľov o osvojenie podľa osobitného predpisu a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že osvojenie bude v záujme maloletého dieťaťa. Táto podmienka sa nevzťahuje na ustanovenie § 100 ods. 3.

Podľa § 99 ods. 1 a 2 ZR, medzi osvojiteľom a osvojencom musí byť primeraný vekový rozdiel. Osvojiť možno len maloleté dieťa, ak je osvojenie v jeho záujme.

Podľa § 100 ods. 1 ZR, osvojiť maloleté dieťa môžu manželia alebo jeden z manželov, ktorý žije s niektorým z rodičov dieťaťa v manželstve, alebo pozostalý manžel po rodičovi alebo osvojiteľovi maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa môže výnimočne osvojiť aj osamelá osoba, ak sú splnené predpoklady, že osvojenie bude v záujme dieťaťa.

Podľa § 100 ods. 3 ZR, ak je osvojiteľ manželom rodiča maloletého dieťaťa, môže osvojiť maloleté dieťa len so súhlasom druhého manžela; súhlas nie je potrebný, ak druhý manžel stratil spôsobilosť na právne úkony alebo ak je zadováženie súhlasu spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou.

Podľa § 101 ods. 1 ZR, na osvojenie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa, ak tento zákon neustanovuje inak. Rovnako potrebný na osvojenie je súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolať súhlas možno len do času, kým nie je maloleté dieťa umiestnené na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

Podľa § 101 ods. 4 ZR, ak je maloleté dieťa schopné posúdiť dosah osvojenia, je potrebný aj jeho súhlas.

Podľa § 102 ods. 1 písm. a) ZR, na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleté dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné

a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka.

Podľa 102 ods. 3 ZR, súhlas na osvojenie v prípadoch uvedených v odseku 1 dáva opatrovník, ktorý bol osvojovanému maloletému dieťaťu ustanovený v konaní o osvojenie. Na ustanovenie opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia opatrovníka zaniká vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

Podľa § 105 ZR, osvojenec bude mať priezvisko osvojiteľa. Spoločný osvojenec manželov bude mať priezvisko určené vyhlásením snúbencov pri uzavieraní manželstva podľa § 6 ods. 3 a 4 pre ostatné deti. To platí aj v prípade, že osvojiteľom je manžel matky osvojenca.

Podľa § 106 ods. 1 ZR, osvojením zanikajú vzájomné práva a povinnosti medzi osvojencom a pôvodnou rodinou, ako aj medzi osvojencom a poručníkom alebo opatrovníkom, ktorý mu bol ustanovený súdom.

Podľa § 106 ods. 2 ZR, ak je osvojiteľ manželom jedného z rodičov osvojenca, príbuzenské vzťahy medzi osvojencom, rodičom a jeho príbuznými zostávajú zachované.

Podľa § 108 ZR, osvojiteľ sa zapíše v matrike namiesto rodiča osvojenca na základe oznámenia súdu.

Podľa § 226 OSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Predmetom konania bol návrh manžela matky maloletej na osvojenie maloletej, s ktorým vyslovila súhlas matka, maloletá a kolízny opatrovník. S osvojením nesúhlasil otec. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné skúmať, či je alebo nie je potrebný súhlas otca s osvojením maloletej s poukazom na citované ustanovenie § 102 ods. 1 písm. a) ZR a následne posúdiť, či sú splnené predpoklady k vysloveniu osvojenia maloletej navrhovateľom.

Z dôvodu hospodárnosti konania súd spojil predtým ex offo začaté konanie o vyslovenie osvojiteľnosti s konaním o osvojenie, keď mal za to, že dokazovanie je možné vykonať súčasne a otázku potreby otcovho súhlasu je možné riešiť ako predbežnú. Zároveň však zostal viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveného v konaní sp.zn. 17P/7/2014, a síce, že kvalifikovaný záujem otca o maloletú doposiaľ v konaní preukázaný nebol, a zároveň neboli preukázané ani okolnosti, ktoré mu taký záujem bránili prejaviť, pričom pokynom odvolacieho súdu bolo v danom smere doplniť dokazovanie. Súd preto doplnil dokazovanie výsluchom otca, pričom ním navrhnuté ďalšie dokazovanie nevykonával, nakoľko ho považoval za neúčelné a nehospodárne.

Skutočný záujem rodiča o dieťa sa prejavuje jednak udržiavaním podľa možností sústavného osobného styku s dieťaťom, záujmom o jeho zdravotný stav, o priebeh a výsledky jeho vzdelávania, o jeho správanie, mimoškolské záujmy, riadnym platením výživného.

Skutočnosť, že za posledných asi 10 rokov sa otec s maloletou pravidelne nestretával, a nebol s ňou ani v inom pravidelnom kontakte, nebola v konaní sporná. Tiež nebolo sporné, že maloletá o otca nejaví záujem, stretávať ani inak sa s ním kontaktovať nechce, ale chce byť osvojená navrhovateľom, ktorého vníma ako svojho otca.

V zrušujúcom uznesení odvolací súd vyslovil právne názory, ktorými je prvostupňový súd v zmysle § 226 OSP viazaný, a síce, že späťvzatie návrhu na úpravu styku zo strany otca spred 10 rokov nie je možné považovať za konanie v záujme maloletej. Podľa názoru odvolacieho súdu tiež nie je možné vyhodnotiť ako okolnosť, ktorá bránila otcovi v stretávaní sa s maloletou to, že k tomuto nedochádzalo z jej vôle. I keď to v uznesení odvolacieho súdu nie je výslovne uvedené, právny názor odvolacieho súdu je aj ten, že pravidelné platenie výživného bez ďalšieho nepostačuje na záver o prejavovaní skutočného záujmu o dieťa (v opačnom prípade by nedošlo k zrušeniu prvostupňového rozhodnutia, keď pravidelné platenie výživného nebolo v konaní sporné).

V zmysle pokynu odvolacieho súdu bolo potom potrebné, aby otec preukázal prejavy trvalého kvalifikovaného záujmu o maloletú, keď podľa názoru odvolacieho súdu prejavovanie takéhoto záujmu

v konaní preukázané nebolo, resp. aby nad všetky pochybnosti preukázal, že prejavovaniu skutočného záujmu otca o maloletú v uvedenom období bránili závažné objektívne skutočnosti.

Súd doplnil dokazovanie výsluchom otca, pričom dospel k záveru, že kvalifikovaný teda skutočný záujem otca o maloletú v konaní preukázaný nebol a neboli ani preukázané také prekážky v prejavovaní skutočného záujmu, ktoré by bolo možné považovať za závažné.

Otec sa viac ako 10 rokov s maloletou pravidelne nestretával, pričom uvedené odôvodňoval tým, že nechcel maloletú k styku nútiť. Návrh na úpravu styku podal v roku 2005, tento návrh zobral späť s odôvodnením, že nechce dcéru nútiť do stretávania, ďalší návrh na úpravu styku už nepodal, a to napriek tomu, že mu muselo byť zrejmé, že k náprave ich vzťahov nedochádza a styk sa nerealizuje. Z uvedeného dôvodu, t.j. že otec neriešil jeho odmietanie zo strany dcéry už v tom čase, došlo k ich úplnému odcudzeniu, dôsledkom ktorého bolo odmietanie kontaktu s otcom zo strany maloletej. S poukazom aj na právny názor odvolacieho súdu súd uvádza, že uvedený postoj otca nie je možné interpretovať ako konanie v záujme maloletej, ale otec mal uvedenú situáciu riešiť buď opätovným podaním návrhu na úpravu styku, prípadne za pomoci psychológa alebo referátu poradensko-psychologických služieb na úrade práce. Otec však na uvedené rezignoval, nedomáhal sa dostupnými prostriedkami svojho práva na styk s maloletou. Zároveň je potrebné uviesť, že ak bol otec názoru, že matka mu v styku s dcérou bráni, či už priamo (zakazovaním otca) alebo nepriamo (ovplyvňovaním maloletej), mal sa na súde domáhať, aby bolo maloletej a rodičom uložené výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu. Ak tak neurobil, zmieril sa v podstate so situáciou, že sa s dcérou nestretáva, ich vzťah sa narušuje až zaniká, na riešenie tejto situácie nevyvinul dostatočnú aktivitu (podanie návrhu na úpravu styku na súd, resp. spolupráca so psychológom), čo nie je možné považovať za prejavovanie záujmu o maloletú, ale naopak.

Pokiaľ ide o komunikáciu s maloletou na Facebook-u, ktorá prebiehala z konta manželky otca maloletej, treba uviesť, že správy otca sú len sporadické, a to 1x ročne (24.01.2011, 23.01.2012, 25.08.2013), čo nie je možné považovať za pravidelný kontakt. Zároveň takéto kontaktovanie samo o sebe na záver o prejavovaní skutočného a trvalého rodičovského záujmu nepostačuje, nakoľko nemôže nahradiť osobný kontakt, a to najmä s poukazom na krátku vzdialenosť bydlísk otca a maloletej.

Z fotografií predložených otcom na poslednom pojednávaní je zrejmé, že boli vyhotovené pred viacerými rokmi a nepreukazujú stretávanie otca s maloletou v neskoršom období.

Vykonaným dokazovaním sa nepodarilo odstrániť rozpory v tvrdeniach otca, svedkov a maloletej ohľadom stretnutia otca s maloletou v Optike, a toho, či sa vôbec otec s maloletou stretli, avšak odstránenie týchto rozporov súd nepovažoval za nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, nakoľko by i tak išlo len o jedno stretnutie počas desiatich rokov.

Súd nevyhovel návrhu otca na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov - jeho matky a manželky, nakoľko by sa vyjadrili iba k okolnostiam spred niekoľkých rokov a k situáciám prípadného obdarúvania maloletej raz za rok. Ani v prípade preukázania tvrdení otca o obdarúvaní maloletej na Mikuláša by potom nebolo možné dospieť k záveru, že by išlo o prejavovanie trvalého záujmu, pretože nezáujem otca by v takom prípade naisto predstavoval obdobie najmenej 6 mesiacov.

Súd mal za preukázané, že otec počas obdobia desiatich rokov nebol v pravidelnom kontakte s maloletou, či už osobnom alebo písomnom. Z výsledkov dokazovania je zrejmé, že tomu tak bolo aj z dôvodu nezáujmu zo strany maloletej, ktorý nezáujem však otec „rešpektoval“ a v podstate sa s ním zmieril, namiesto toho, aby narastajúce odcudzenie medzi ním a dcérou riešil či už spoluprácou s kolíznym opatrovníkom alebo psychológom a súčasne sa domáhal styku s maloletou podaním návrhu na úpravu styku na súde. Ďalej bolo preukázané, že sa otec nezaujímal počas uvedeného obdobia ani o zdravotný stav maloletej, ani o jej prospech na základnej či na strednej škole. Samotné pravidelné platenie výživného, po tom, čo bolo trestné stíhanie voči otcovi vedené vo veci zanedbania povinnej výživy zastavené, pritom nepostačuje bez ďalšieho na záver o skutočnom záujme o maloletú.

Súd preto dospel k záveru, že otec neprejavoval o maloletú počas obdobia cca desiatich rokov skutočný záujem, aký by mal rodič o dieťa prejavovať, keď zároveň nepreukázal, že by mu v prejavovaní

skutočného záujmu bránili závažné prekážky, pričom ako už súd uviedol, za takú prekážku nie je možné považovať nezáujem maloletej.

Medzi maloletou a biologickým otcom nie sú už dlhý čas vytvorené žiadne citové väzby, maloletá kontakt s ním odmieta a za svojho otca v podstate považuje navrhovateľa, ktorý jej spolu s matkou vytvára harmonické rodinné prostredie a nahrádza chýbajúcu otcovskú starostlivosť.

Otec namietal, že maloletá dovŕši v auguste tohto roku 18 rokov a že už má vytvorené výchovné prostredie, pričom osvojenie slúži k tomu, aby sa takéto prostredie vytvorilo. K tomuto súd uvádza, že z toho, že zákon výslovne upravuje nielen osvojenie dieťaťa cudzími osobami, ale aj osvojenie dieťaťa manželom matky, je zrejmé, že účelom osvojenia môže byť nielen vytvorenie výchovného prostredia pre dieťa, ale aj potvrdenie faktického stavu, keď manžel matky nahradí dieťaťu otca a tento faktický stav sa zosúladi so stavom právnym.

Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že sú splnené všetky podmienky k tomu, aby rozhodol o osvojení maloletej navrhovateľom, ktorý spĺňa všetky predpoklady na osvojenie maloletej, medzi ním a maloletou je vytvorený blízky vzťah, navrhovateľ poskytuje maloletej rodičovskú starostlivosť, maloletá ho ako otca aj oslovuje, čím má za to, že osvojenie bude v záujme maloletej, keď dôjde k zosúladieniu stavu faktického a právneho. Zároveň matka maloletej (manželka navrhovateľa), ako aj kolízny opatrovník s osvojením súhlasili, a taktiež súd bral do úvahy aj postoj samotnej maloletej, ktorá vzhľadom k svojmu veku bez akýchkoľvek pochyb vedela posúdiť dosah osvojenia a vyslovila s týmto súhlas. Súhlas otca maloletej na osvojenie, ktorú otázku riešil súd ako predbežnú, nebol potrebný, nakoľko bolo v konaní preukázané, že otec o dieťa neprejavoval taký záujem, ako má na mysli ustanovenie § 102 ods. 1 písm. a) ZR, pričom mu v tom nebránili žiadne závažné prekážky. Zároveň súd rozhodol, že osvojenkyňa bude mať v zmysle § 105 ZR priezvisko určené vyhlásením matky a navrhovateľa pri uzavieraní manželstva, pričom v zmysle § 184 OSP bol súd povinný priezvisko uviesť, hoci osvojenkyňa toto priezvisko už má. Ďalej súd v zmysle § 108 ZR rozhodol, že navrhovateľ bude v matrike zapísaný ako otec osvojenkyne namiesto biologického otca.

Podľa § 146 ods. a) OSP, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Súd rozhodol o náhrade trov konania v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Trnave.

Odvolanie musí obsahovať nasledovné náležitosti :

Z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.